

JEUNESSE UNIE ALLE JEUGD SAMEN

ÉLECTIONS 2024 MÉMORANDUM VERKIEZINGEN 2024

NEDERLANDSE VERSIE

JEUNESSE UNIE ALLE JEUGD SAMEN

Verkiezingsmemorandum van 'Alle jeugd samen'

Een initiatief van de Belgische jongerenbonden (Jeunes CSC, ABVV-Jongeren, Jeunes FGTB, Jong ACV) en Fédération des étudiants francophones

Heel veel jongeren hebben het gevoel dat hun (financiële) situatie uitzichtloos is en dat ze door ons land in de steek gelaten worden. We zien dit dagelijks in ons werk. Steeds meer studenten worden gedwongen om te werken om hun studie te betalen. Steeds meer jonge werknemers hebben niet de middelen om zich te emanciperen, een huis te huren of te kopen, en een gezin te stichten onder goede omstandigheden. Duizenden jonge werknemers leven van interimcontract naar interimcontract. De toegang tot sociale zekerheid verloopt steeds moeilijker. Regels werden verstrengd en heel wat jongeren die bij ons aankloppen weten niet wat 'de VDAB' is. 52.697 jongeren moeten volgens de meest recente cijfers rondkomen met een leefloon via het OCMW (Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn). Dat aantal verdubbelde het afgelopen decennium.

De levensstandaard van jonge werknemers en toekomstige werknemers is de afgelopen 10 jaar gedaald omdat opeenvolgende regeringen hun rechten hebben ondergraven. Het recht om kwaliteitsvol en betaalbaar onderwijs te genieten staat erg onder druk, net als de mogelijkheid om onder goede omstandigheden te studeren en een diploma te behalen. Het recht op een fatsoenlijke levensstandaard via een stabiele baan met een fatsoenlijke loon wordt slang om slinger met de voeten getreden.

Het afgelopen decennium was er één van een voortdurende crisis, en telkens opnieuw worden jongeren disproportioneel hard getroffen. De lijst van maatregelen en evoluties die direct of indirect ingingen tegen de belangen van jongeren is lang: de onderfinanciering van het hoger onderwijs, de beperking van de toegang tot inschakelingsuitkeringen, de verhoging van het aantal uren dat studenten mogen werken, de bevrozing van de lonen, het massaal gebruik van interimcontracten, preciaire arbeid en stagiairs. Onze jongeren worden geofferd op het altaar van de vrije markt.

Jongeren zijn de toekomst, en toch worden ze in de steek gelaten door onze talloze regeringen. Het is dringend tijd om actie te ondernemen voor de toekomst van onze samenleving. Wij vragen daarom van politieke partijen om bij de verkiezingen van 2024 werk te maken van volgende punten:

JEUNESSE UNIE ALLE JEUGD SAMEN

1. ONDERSTEUN JONGEREN NA HUN STUDIES

○ **We vragen een ‘Youth Security Initiative’. Dit initiatief moet jongeren die hun studies beëindigen en zich inschrijven bij de gewestelijke arbeidsbemiddeling een inkomen garanderen:**

- ▷ *na een wachttijd van maximum 75 kalenderdagen*
- ▷ *aan te vragen tot de leeftijd van 30 jaar*
- ▷ *zonder diplomavooraarden*
- ▷ *zonder tijdslimiet voor wie in het systeem zit*

Waarom?

Iedereen in dit land moet een fatsoenlijk en waardig leven kunnen leiden. Voor heel veel jongeren is dat vandaag niet het geval. Een gebrekkige toegang tot onze sociale zekerheid zorgt ervoor dat vele jongeren het moeilijk hebben. Sommigen wenden zich tot het OCMW, terwijl anderen gebruik maken van onzekere en laagbetaalde contracten. Eén derde van de interimjobs wordt intussen ingevuld door -25-jarigen. Twee derde door -35-jarigen. Het afgelopen decennium zagen we daarnaast bijna een verdubbeling van het aantal -25-jarigen dat moet rondkomen van een leefloon. De laatste cijfers spreken van 52.697 jongeren. Een derde van iedereen die rondkomt van een leefloon is jonger dan 25 jaar.

Uitspraken van verschillende rechtbanken duiden erop dat de afbouw van het recht op inschakelingsuitkering in tegenspraak is met het standstill-beginsel uit de grondwet. Studies van de Nationale Bank en de KU Leuven tonen daarnaast aan dat recente beperkingen van de toegang tot sociale zekerheid voor schoolverlaters de werkgelegenheid niet hebben versterkt.

We kunnen de situatie niet langer accepteren. We vragen daarom van de huidige en toekomstige regering dat elke jongere volgens de hierboven gemelde voorwaarden verzekerd is van een inkomen.

2. ZORG VOOR EEN HOGER LOON EN ÉCHTE SOCIALE BESCHERMING VOOR JONGEREN AAN HET WERK

2.1 Een hoger loon

- We vragen een einde aan de loonnormwet die mensen verbiedt om in vrijheid en als collectief een hoger loon te onderhandelen***

Waarom?

De vrijheid van werknemers en werkgevers om collectief te onderhandelen over de lonen is een internationaal erkend recht. In België staat dit recht onder druk door de zogenaamde 'loonnormwet.' Deze wet verbiedt vakbonden een hoger loon te onderhandelen voor hun leden. Recent tikte de Internationale Arbeidsorganisatie België al voor op de vingers voor deze inbreuk op de vakbondsvrijheid.

Of je nu als kassier werkt, of als pompbediende, de Belgische wet maakt het je vakbond onmogelijk om een loon te onderhandelen boven een wettelijke norm. We steunen daarom de eisen van de Belgische vakbonden om een einde te maken aan de loonnormwet zoals die vandaag bestaat.

- We vragen een einde aan de loondiscriminatie op basis van leeftijd en statuut***

Waarom?

Iedereen die hetzelfde werk doet, moet daarvoor op een gelijke manier beloond worden. Minderjarigen, en jobstudenten tot 20 jaar krijgen een lager loon dan oudere collega's die hetzelfde werk doen. Dat komt door de 'jeugdlonen'. Die zorgen ervoor dat jongeren en jobstudenten slechts recht hebben op een percentage van het minimumloon, omdat ze jong zijn of met een studentenovereenkomst werken.

In sectoren als de bouw en de schoonmaak maakten vakbonden al een einde aan deze praktijk. We zijn er nog niet: in bijvoorbeeld de horeca, de supermarkten en de callcentra worden jongeren nog altijd minder betaald omdat ze jong zijn. Wij eisen een einde van de jeugd- en studentenlonen.

2.2 Een volwaardig statuut voor jobstudenten

○ **We vragen een volwaardig werknemersstatuut voor jobstudenten, zodat zij:**

- ▷ *beter sociaal beschermd zijn tijdens hun studentenjob,*
- ▷ *sneller recht op een ziekte- of werkloosheidsuitkering aan het begin van hun loopbaan,*
- ▷ *rechten opbouwen voor hun wettelijk pensioen*
- ▷ *meer centen overhouden*

Waarom?

Iedereen die werkt, moet volwaardig sociaal beschermd zijn. Voor jobstudenten is dat vandaag helemaal niet het geval. Het statuut is simpelweg niet eerlijk. Jobstudenten bouwen geen echte sociale rechten op. Ze hebben geen recht op sociale zekerheid. Dat zorgt regelmatig voor armoede en sociale ellende. Tijdens de coronacrisis bijvoorbeeld hadden jobstudenten geen recht op sociale zekerheid en hadden jongeren niets om op terug te vallen. Daarnaast krijgen ze door hun uitzonderingsstatuut simpelweg minder loon dan hun collega's.

Het jobstudentenstatuut is vandaag enkel in het voordeel van werkgevers, en niet (meer) in dat van jongeren. We vragen daarom een volwaardig werknemersstatuut zodat jobstudenten (1) meer centen overhouden, (2) beter sociaal beschermd zijn tijdens hun studentenjob, (3) sneller recht hebben op een ziekte- of werkloosheidsuitkering aan het begin van hun loopbaan, (4) en rechten opbouwen voor hun wettelijk pensioen.

○ **Het inzetten van jobstudenten ingeval van staking verbieden**

Waarom?

Het inzetten van jobstudenten ter vervanging van stakende werknemers brengt het fundamentele stakingsrecht in gevaar. Net zoals voor uitzendkrachten, vragen we om een artikel toe te voegen aan de arbeidsovereenkomstenwet dat zegt: «Een werkgever mag een student niet tewerkstellen of aan het werk houden in geval van een staking of lock-out.» Op die manier versterken we de bescherming van ieders rechten en voorkomen we misbruik tegenover jobstudenten.

3. VERZEKER EEN BETAALBAAR, TOEGANKELIJK EN KWALITATIEF HOGER ONDERWIJS

○ **Een investering van publieke middelen in een kwalitatief, betaalbaar en toegankelijk hoger onderwijs voor iedereen, die moet leiden tot:**

- ▷ Een gevoelige verlaging van de inschrijvingsgelden
- ▷ Een goedkoop aanbod in de studentenrestaurants, met de ULB als lichtend voorbeeld
- ▷ Een herwaardering van de onderwijsfunctie van ons hoger onderwijs

Waarom?

Ons land dankt haar rijkdom in grote mate aan het onderwijs dat mensen genieten. De kwaliteit van ons hoger onderwijs moet daarom uitmuntend zijn, en de toegang betaalbaar en haalbaar voor iedereen. In 1966 ratificeerde België het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten dat stelt dat «het hoger onderwijs voor iedereen toegankelijk moet worden gemaakt, op basis van capaciteit, met alle passende middelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van gratis onderwijs». Dit opzet zijn we helemaal kwijtgeraakt. Ons Belgische onderwijsmodel staat onder druk.

In Vlaanderen daalde de financiering per student van meer dan €9.500 per jaar naar minder dan €7.500 in Vlaanderen. In de Federatie Wallonië-Brussel is de financiering in 15 jaar tijd met 24% per student gedaald. De toegang tot het hoger onderwijs en het behalen van een diploma worden zo een privilege voor mensen die het kunnen betalen.

De explosieve stijging van de prijs van studentenkoten, de inflatie van de voedselprijzen en de stelselmatige verhoging van de inschrijvingsgelden maken het hoger onderwijs voor veel gezinnen onbereikbaar en storten steeds meer studenten in onzekerheid.

We vragen daarom een ambitieuze en publieke herfinanciering van het hoger onderwijs die de onderwijsnoden, en de leerlingenaantallen weerspiegelt. De investering moet in eerste instantie drie doelstellingen hebben:

- ▷ Ten eerste moet dit leiden tot een verlaging van de inschrijvingsgelden in het ganse land. Dit moet de eerste toegang tot het hoger onderwijs opnieuw verzekeren voor alle groepen van onze samenleving.
- ▷ Ten tweede willen we een gevoelige verlaging van de prijs van een maaltijd in de studentenrestaurants. In Franstalig België heeft intussen de helft van de studenten moeite om voldoende eten te kopen, leert een enquête van de Fédération des Étudiant·e·s Francophones. De ULB kan een voorbeeld zijn. Dankzij de strijd van studenten biedt de studentenkantine opnieuw gerechten aan voor de prijs van 2 euro.

- ▷ Ten derde, een herwaardering van de onderwijsfunctie van ons hoger onderwijs. Dit betekent meer geld voor lesgevers, pedagogische begeleiding en administratief en technisch personeel. En ook meer middelen voor goed uitgeruste, comfortabele klaslokalen met een stoel voor elke student.

○ **Een significante verhoging van het aantal publieke studentenkoten**

Waarom?

Het hoger onderwijs moet bereikbaar zijn voor studenten van alle bevolkingsgroepen. Voor heel wat jongeren is een betaalbaar kot dan een absolute noodzakelijkheid. In heel wat studentensteden is de kotenmarkt verzadigd en zien we een gigantische stijging van de kotenprijzen.

We vragen daarom een significante verhoging van het aantal publieke studentenkoten. Een robuust publiek aanbod moet de hyperinflatie van de private kotprijzen tegengaan aan de ene kant, en de verkrotting van een deel van de kotenmarkt aan de andere markt.

○ **Eén abonnement voor studenten voor al het openbaar vervoer van 12 euro per jaar**

Waarom?

Onderwijs moet niet alleen toegankelijk zijn. Onderwijs moet ook fysiek bereikbaar zijn. Vandaag is dat niet het geval. Volgens een enquête van de Fédération des Étudiant·e·s Francophones geeft bijna één op de vijf studenten meer dan 500 euro per jaar uit aan vervoer. Onkosten voor verplaatsingen naar een stageplaats worden niet vergoed.

Studenten moeten tijdens hun studies vrij kunnen reizen. We willen de invoering van één studentenpas voor al het openbaar vervoer van 12 euro per jaar op basis van statuut en zonder leeftijdsgrens, naar analogie met MIVB.

○ **Een einde aan elitair onderwijs en de reproductie van ongelijkheden door discriminerende selectiemechanismen als het “Knipdecreet” (NL) en “Décret paysage” (FR)**

Waarom?

We moeten ervoor zorgen dat iedereen in onze samenleving een eerlijke kans krijgt om een diploma te behalen. Vandaag is dat niet het geval. Onze overheden organiseren competitie en elitisme via het «Knipdecreet» (NL) en het “decret paysage” (FR). In Vlaanderen moeten studenten die aan hun derde jaar hoger onderwijs willen beginnen, nu slagen voor alle vakken van hun eerste jaar.

In de Franse Gemeenschap moeten studenten binnen twee jaar 60 studiepunten behalen, anders worden ze uitgesloten van hoger onderwijs.

De statistieken tonen echter aan dat het niet zozeer de individuele capaciteiten zijn die het succes bepalen, maar eerder de sociaal-culturele en economische achtergrond van de student. We willen geen hoger onderwijs dat voorbehouden is aan de elite. Daarom vragen we het einde van de voortplanting van ongelijkheden door dergelijke discriminerende selectiemechanismen.

4. ZORG VOOR EEN (BETERE) VERGOEDING VOOR STAGIAIRS

- **Bij stages buiten een erkende opleiding zijn stagiairs verzekerd van dezelfde loon- en arbeidsvoorwaarden als werknemers in het bedrijf**

Waarom?

Het kan niet dat stages plaatsvinden op de arbeidsmarkt zonder enige pedagogische en soms zelfs wettelijke omkadering. Wanneer dat wel het geval is, gaat het eerder om reguliere arbeid die als dusdanig erkend, vergoed en betaald moet worden.

We vragen dat stages die zich buiten een erkende opleiding situeren, vergoed worden via gewone loon- en arbeidsvoorwaarden zoals van toepassing op alle andere werknemers in dat bedrijf.

- **Voor leerlingen duaal leren vragen we een stevige verhoging van de vergoedingen**

Waarom?

Iedereen die aan de slag is, moet daar een fatsoenlijk en menswaardig inkomen mee verdienen. De vergoedingen voor leerlingen duaal leren zijn daarvoor absoluut niet toereikend. We vragen een stevige verhoging van die vergoedingen die het Belgische minimumloon als duidelijke maat hanteert.

- **Voor stagiairs binnen het hoger onderwijs vragen we een wetgevend kader dat, in samenspraak met de sociale partners, eindelijk een aantal elementaire zaken regelt en verduidelijkt:**

- ▷ Een verplichte en faire vergoeding voor stages vanaf een bepaald aantal stageuren, mét een inbedding in de sociale zekerheid
- ▷ Een vergoeding voor alle onkosten
- ▷ Een verplicht en gereguleerd stagecontract
- ▷ Een inbedding van het statuut in de besprekingen en bevoegdheden van het (sectoraal) sociaal overleg
- ▷ De oprichting van een publieke dienst die stagiairs de nodige begeleiding verzekert
- ▷ Een degelijke pedagogische omkadering, bijvoorbeeld middels kwaliteitseisen die aan de leeronderneming worden opgelegd
- ▷ Controle van de naleving van het afsprakenkader en sancties bij inbreuken

Waarom?

Elke stage in dit land zou aan een aantal eenvoudige normen en basisregels moeten voldoen. Terwijl we erkennen dat een stage voor de meeste studenten in het hoger onderwijs een positieve en leerrijke ervaring is, stellen we ook vast dat die normen en simpele basisregels er vandaag niet zijn. Uit bevestigingen van deze doelgroep weten we dat onze leden dit onbegrijpelijk en in vele gevallen onacceptabel vinden.

Zo is een verplicht stagecontract die de afspraken, regels en wederzijdse rechten en plichten vastlegt een evidentie maar geen realiteit. We vragen daarom een stagewet die dit soort elementaire basisregels vastlegt.

We willen ook een daadwerkelijke vergoeding die stagiairs een eerlijke compensatie biedt voor hun werk. We vragen om een wettelijk kader dat een verplichte vergoeding, met integratie in de sociale zekerheid, garandeert na een bepaald aantal stage-uren. Tijdens een opleiding zou het aantal stage-uren worden verdeeld in twee fasen: een zogenaamde 'observatiefase' die niet wordt betaald en overeenkomt met een bepaald aantal uren, en voor alle daaropvolgende uren een 'operationele fase' die wel wordt betaald.

CONTACTGEGEVENS VAN DE ORGANISATIES

○ **ABVV-Jongeren**

Anton Obbels · Coördinator van de ABVV-Jongeren

Tél. +32 479 07 78 63
Mail : info@abvjjongeren.be

○ **Jong ACV**

Nelis Jaspers · Stafmedewerker Jong ACV

Tél. +32 499 80 03 60
Mail : nelis.jaspers@acv-csc.be

○ **Jeunes CSC**

Nel Van Slijpe · Responsable National des Jeunes CSC

Tél. +32 470 21 31 64
Mail : info@jeunes-csc.be

○ **Jeunes FGtB**

Catherine Opalinski · Coordinatrice des Jeunes FGtB

Tél. +32 478 77 83 14
Mail : jeunes@jeunes-fgtb.be

○ **FEF**

Emila Hoxhaj · Présidente de la FEF

Tél. +32 478 77 83 14
Mail : contact@fef.be

JEUNESSE UNIE ALLE JEUGD SAMEN

